

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.12.1976, sp. zn. 2 Cz 42/76, ECLI:CZ:NS:1976:2.CZ.42.1976.1

Číslo: 25/1978

Právní věta: Věcmi, jejichž odkládání je zpravidla spojeno s provozováním nějaké činnosti (§ 433 odst. 2 o. z.), jsou míněny věci, které je nutno v této souvislosti odkládat z těchto věcí nejsou jmenovitě vylučovány žádné určité věci nebo druhy věcí. Odložení věci na místě obvyklém (§ 433 odst. 2 o. z.) je možné jen tehdy, když ten, kdo činnost provozuje, neurčil místo k odkládání věcí. Nedostatek technického a prostorového vybavení provozovny, v níž se provozuje činnost, s jejímž provozováním je zpravidla spojeno odkládání věcí, nezbavuje provozovatele odpovědnosti za škodu na odložených věcech.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.12.1976

Spisová značka: 2 Cz 42/76

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Organizace socialistické

Předpisy: 40/1964 Sb. § 433

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1978 sb. rozh.

Věcmi, jejichž odkládání je zpravidla spojeno s provozováním nějaké činnosti (§ 433 odst. 2 o. z.), jsou míněny věci, které je nutno v této souvislosti odkládat; z těchto věcí nejsou jmenovitě vylučovány žádné určité věci nebo druhy věcí.

Odložení věci na místě obvyklém (§ 433 odst. 2 o. z.) je možné jen tehdy, když ten, kdo činnost provozuje, neurčil místo k odkládání věcí.

Nedostatek technického a prostorového vybavení provozovny, v níž se provozuje činnost, s jejímž provozováním je zpravidla spojeno odkládání věcí, nezbavuje provozovatele odpovědnosti za škodu na odložených věcech.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 30. 12. 1976, [2 Cz 42/76](#))

Žalobce se domáhal náhrady škody, jež mu vznikla 23. 12. 1972 ztrátou lyží, které si odložil v objektu

žalované organizace v přístupové chodbě k bufetu, jehož provozovatelem je žalovaná organizace. Požadoval zaplacení částky 1600 Kčs s přísl. odpovídající hodnotě lyží s vázáním v době ztráty. Při jednání konaném dne 27. 9. 1974 vzal žalobu částečně zpět ohledně 70 Kčs vzhledem k znaleckému ocenění lyží.

Žalovaná organizace navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že v daném případě neodpovídá za škodu ve smyslu ustanovení § 433 odst. 2 o. z. Zejména namítala, že s provozem bufetu není spojeno odkládání lyží, lyže nejsou věcmi, které má na zřeteli ustanovení § 433 odst. 2 o. z., v daném případě bufet nebyl na odkládání lyží technicky vybaven a přístupová chodba nebyla součástí bufetu.

Rozsudkem okresního soudu v Bruntále byla žaloba zamítnuta s tím, že s provozem bufetu, v jehož chodbě došlo ke ztrátě lyží žalobce, není spojeno odkládání věcí, mimo jiné i s ohledem na jeho prostor a technické vybavení.

K dovolání žalobce byl usnesením krajského soudu v Ostravě rozsudek soudu prvního stupně zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí. Podle názoru odvolacího soudu nezáleží na tom, jaký má provozovna název a jak velký je její rozsah, neboť podstatnou je jen skutečnost, že jde o provozovnu, kde je nutno zpravidla pro použití jejích služeb vejít do místnosti provozovny, přičemž se jeví nutnost nebo alespoň potřeba odložit věci, které zákazník mívá zpravidla u sebe. Lyžařská výzbroj má nepochybně povahu věcí, které turista nebo lyžař v zimním období a v horách mívá u sebe a při vstupu do provozoven je odkládá. Odvolací soud vyslovil právní názor o odpovědnosti žalované organizace za vzniklou škodu a v souvislosti s tím uložil soudu prvního stupně řádně zjistit výši škody.

V souladu s právním názorem odvolacího soudu okresní soud v Bruntále rozsudkem uložil žalovanému zaplatit žalobci částku 1530 Kčs s 3 úrokem od 20. 2. 1973 a na nákladem řízení 955 Kčs do tří dnů od právní moci rozsudku.

Krajský soud v Ostravě rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedenými rozhodnutími soudů obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 433 odst. 2 o. z., je-li s provozováním nějaké činnosti zpravidla spojeno odkládání věcí, odpovídá ten, kdo ji provozuje, občanovi za škodu na věcech odložených na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se obvykle odkládají, ledaže by ke škodě došlo jinak.

Organizace odpovědná za škodu podle ustanovení § 433 odst. 2 o. z. je určena tím, že provozuje činnost, s níž je zpravidla spojeno odkládání věcí. Věcí ve smyslu ustanovení § 433 odst. 2 o. z. je pak ta věc, jejíž odkládání je zpravidla spojeno s využitím určité služby. Zjišťování, zda s určitým provozem je spojeno zpravidla odkládání věcí, je nutno zaměřit konkrétně na to, které věci je třeba zpravidla v souvislosti s tímto provozem odkládat, neboť provozování různých činností je spojeno s nutností odkládat různé věci.

V daném případě bylo zjištěno, že žalovaný je provozovatelem bufetu, jenž je v objektu jeho zotavovny v O. a v němž se prodávají teplé i studené nápoje, uzeniny apod. V souvislosti s využitím služeb uvedeného bufetu, jenž je umístěn uvnitř objektu (nelze jej použít zvenku), je nezbytné odložit lyže, bez ohledu na to, že jde o bufet malý, bez možností sezení pro zákazníky. Jestliže tato zotavovna je umístěna v lyžařské oblasti a služby bufetu jsou proto určeny v zimním období téměř výhradně lyžařům, je nutno dovodit, že s provozem takového bufetu je v lyžařské sezóně spojeno zpravidla (nikoli ojediněle) odkládání lyží. Technické a prostorové vybavení umožňující odkládání určitých věcí

není tu ve smyslu ustanovení § 433 o. z. rozhodné.

Z věcí ve smyslu ustanovení § 433 odst. 2 o. z. nejsou vylučovány jmenovitě určité věci či jejich druhy, ale je pouze stanoveno, že musí jít o věci, jejichž odkládání je v souvislosti s provozem nějaké služby pravidelné. Jedině z tohoto vymezení je nutno vycházet.

Z ustanovení § 433 odst. 2 o. z. vyplývá, že nutnost odkládání určitých věcí musí být dána činností, kterou organizace či občan provozují; u socialistických organizací tedy činností, k níž byly zřízeny. Odpovědnost organizace podle ustanovení § 433 odst. 2 o. z. přichází v úvahu tehdy, je-li věc (jejíž odkládání je pravidlem v souvislosti s činností, k níž je organizace zřízena) odložena právě v souvislosti s touto činností.

V projednávané věci bylo třeba objasnit, zda uvedený bufet byl určen pro širší veřejnost, či zda měl kryt jen požadavky rekreativců ubytovaných v zotavovně (kde žalobce ubytován nebyl). Pokud by šlo o druhý případ, nebylo by možno odpovědnost žalovaného za škodu vzniklou žalobci podle ustanovení § 433 odst. 2 o. z. dovést, neboť v takovém případě by nebylo možné požadovat, aby organizace pro tyto případy zajišťovala podmínky pro bezpečnosti odložených věcí, patřících těm, kdož nejsou v zotavovně ubytováni, a tedy ani dovozovat případnou odpovědnost podle ustanovení § 433 odst. 2 o. z. Soudy obou stupňů bez dalšího vycházely z toho, že bufet je určen pro veřejnost, a proto ani neprovedly v tom směru dokazování. Bylo třeba doplnit dokazování ohledně účelu zřízení bufetu v uvedené zotavovně a objasnit tak, zda tento účel bufetu nebyl později změněn; zodpovězení těchto otázek může napomoci např. i zjištění údajů o tom, zda pro rekreativce zotavovny je určeno jiné zařízení poskytující obdobné služby jako bufet.

Pokud by nebyla vyloučena odpovědnost žalované organizace již s ohledem na to, co bylo shora uvedeno, bude třeba se zabývat i tím, zda šlo o věci odložené na místě k tomu určeném, či na místě, kam se obvykle odkládají. V konkrétní věci bylo zatím zjištěno, že žalobce odložil lyže v chodbě o rozměrech 4 x 2 m, kterou se přichází k provozní místnosti bufetu. Námitka žalované organizace spočívající v tom, že chodba nemůže být místem obvyklým pro odkládání lyží, neboť není součástí bufetu, nemůže obstát, neboť bufet je v objektu žalované organizace a provozní místnost bufetu přímo navazuje na chodbu, která tvoří jediný přístup k bufetu. Pojem místa, kam se věci obvykle odkládají, nelze totiž zužovat jen na místnosti, kde se činnost přímo provozuje; při opačném výkladu by byly např. vyloučeny i čekárny.

Soudy se však v řízení v této věci vůbec nezabývaly otázkou, zda existovalo místo určené k odkládání lyží pro návštěvníky bufetu. Pokud by takové místo existovalo, nebylo by možné dovést odpovědnost žalovaného při odložení věcí na místě obvyklém, protože ta je dána jen tehdy, není-li místo k odkládání věcí zřetelně určeno (vyhrazeno). Takové místo by nemuselo prostorově s místnostmi bufetu přímo souviset. Stačilo by, aby návštěvník bufetu mohl upozorovat buď toto místo samé nebo zřetelné upozornění na ně. Bylo proto nezbytné doplnit dokazování i výslechy žalobce a svědků (zejména z řad personálu bufetu) zaměřenými na tuto otázku.

Z toho, co bylo uvedeno, tedy vyplývá, že napadenými rozhodnutími porušily soudy obou stupňů zákon v ustanoveních § 6 a § 120 odst. 1 o. s. ř. ve vztahu k ustanovení § 433 odst. 2 o. z.